

BRUNO PEINADO – OBJECTS IN MIRROR MAY BE CLOSER THAN THEY APPEAR, PRESS OVERVIEW

Translated extracts

Scroll down for original version in Dutch

Trouw, Dutch newspaper

Henny de Lange, 'Kunst mag best jatwerk zijn', August 15, 2009

- 'But then you recognize all kinds of elements and the question arises: what is the relationship between things that seem to have nothing to do with each other? Associations and thoughts tumble over one another.'

- 'There is also a lot of humour in his work. And the things Peinado wants to tell, are usually wrapped in a light-hearted spirit, including weighty subjects like discrimination and exploitation.'

- 'The exhibition is a sequence of things with which you are somewhat familiar, whether it is the logo of the Bic ballpoint pen or an image of a crucified Christ, but which are combined in a way that leads you to thinking differently about things.'

Tubelight, Dutch art magazine

Martine Spanjers, 'Sampler pur Sang', no. 63, July/August 2009

- 'The exhibition of Peinado is a fresh choice for a site laden with meaning'

- 'The bright colours and optimistic humour contrast beautifully with the still visible traces in 21rozenaal of the severe fireworks disaster in 2000.'

- 'Peinado doesn't impose an unequivocal meaning with his cornucopia of ingredients. Peinado refutes the imminent danger of permissiveness by the careful choice and finish of his objects in combination with humour. Peinado manages to intrigue you in an almost sneaky manner and to trick you into meticulous observations.'

- 'The work is deeply contemporary.'

- 'Avoiding heavy moral messages or impenetrable theoretical frameworks Peinado uses a light touch to address contemporary issues.'

De Roskam, regional newspaper

Jet van der Sluis, 'Exhibition Bruno Peinado: visiting card Nanda Janssen', July 3, 2009

- 'Nanda Janssen, the new curator of 21rozenaal in Enschede, makes a clear statement with her choice for the internationally oriented work of the French artist Bruno Peinado. She prefers contemporary art with an international appeal; art that is about something, but especially art that offers visual pleasure.'

- 'She is contemplative, but exudes an infectious enthusiasm when she talks about the exhibition and about the possibilities of 21rozenaal.'

- 'Peinado manages to point out a painful contrast: despite our desire for unity and security, the world continues to fragment further.'

- 'The texts and titles encourage the associations of the spectator and take him along in the humorous, but astute way Peinado reads, or rather reflects our world.'

- 'Janssen acquaints us in Enschede with an artist who manages to shake up our world by clever reuse and unexpected combinations of familiar image elements. She makes us curious about the future of art and that of 21rozenaal.'

Kunstbeeld, Dutch art magazine

Roos van der Lint, 'Bruno Peinado', no. 6, 2009

Informative article

Metropolis M, Dutch art magazine

Domeniek Ruyters, 'Renaissance in Enschede. Interview with 21rozenaal curator Nanda Janssen', August 14, 2009

In this article the author interviews curator Nanda Janssen about the origin, the program - including the exhibition of Bruno Peinado - and the future plans of 21rozenaal.

Kunstenaar Bruno Peinado verbeeldt thema's als discriminatie en uitbuiting met humor. Hij exposeert in Enschede.

Kunst mag best jatwerk zijn

Henny de Lange

Als iets als 'nieuw' wordt gepresenteerd, trekt dat de aandacht. Een nieuwe uitvinding, nieuw ontdekte planeten of dieren en nieuw ontwikkelde producten: de kranten staan er vol van. Die honger naar alles wat nieuw is, manifesteert zich ook in de beeldende kunst. Maar de Franse kunstenaar Bruno Peinado vraagt zich af of we dat begrip niet met een korrel zout moeten nemen. Kunst die als vernieuwend wordt aangemerkt, is volgens hem vaak een herhaling van hetzelfde.

Op zijn eerste tentoonstelling in Nederland, in 21Rozendaal in Enschede, steekt Peinado min of meer de draak met het dogma dat je als kunstenaar altijd origineel moet zijn. Onbekommerd heeft hij van alles bij elkaar gejat om de leegheid van de term 'nieuw' aan te tonen: teksten, logo's, bestaande kunstwerken, mode, iconen en allerlei stijlen, van gothic tot minimalisme en de surfcultuur. Voor de oplettende kijker valt er heel veel te herkennen in

Peinado steekt de draak met het dogma dat alles origineel moet zijn

de collage-achtige kunstwerken die Peinado daarvan componeert.

In de kunstwereld is het nogal ongebruikelijk, maar Bruno Peinado komt er rond vooruit dat hij alleen maar met bestaande dingen werkt. Die mixt en combineert hij zo behendig dat je in eerste instantie wel het idee krijgt naar een nieuw werk te kijken. Maar vervolgens herken je allerlei elementen en dan rijst de vraag: wat is het verband tussen zaken die ogenschijnlijk niets met elkaar te maken hebben? Associaties en gedachten buitelen over elkaar heen. Dat klinkt alsof het kijken naar het werk van Peinado een moeizame bezigheid is, alsof je een ingewikkelde puzzel moet oplossen. Maar dat valt mee. Er zit ook veel humor in zijn werk. En de dingen die Peinado wil zeggen, verpakt hij meestal op een lichtvoetige manier, ook als het om zwaarwichtige zaken als discriminatie of uitbuiting gaat.

Zo verbeeldt hij het fenomeen kolonialisme bijvoorbeeld in een klein zwart negertje, een variant op de kitscherige beelden van neger met dienblad die je kunt kopen op toeristische markten. De pispot waarop het jongetje zit is gemaakt van een legerhelm, waardoor dit werk ineens een heel andere lading krijgt.

De glanzend gelakte blokken die Peinado over de vloer heeft uitgestrooid, zijn kopieën van de blokken uit het computerspelletje Tetris die je op de juiste manier moet stapelen. Maar ook roepen de blokken associaties op met minimale kunst. Opvallend detail: alle blokken zijn beschadigd, het lijkt alsof een bezoeker er een trap tegen heeft gegeven. Er zitten deuken en barsten in, wat weer een gedachtenkronkel over het toenomen vandalisme oproept.

En zo is deze expositie een aaneenschakeling van dingen die je ergens van kent, of het nu het logo van de Bic-balpen is of een beeld van de gekruisigde Christus, maar dan zo gecombineerd dat je op een heel ander gedachtenspoor komt. Zelf vergeleek Peinado zijn kunstwerken eens met lege tacoschelpen, waar allerlei ingrediënten aan toegevoegd worden. Bij de opening karakteriseerde hij zijn tentoonstelling voor de verandering als een bloemenveld en de bezoekers als bijen. Die moeten gewoon lekker gaan rondzoemen, overal even neerstrijken en zo zorgen voor de bestuiving. Daar komt vast iets moois uit voort, beloofde de kunstenaar. 'Creoliseren', het idee dat culturen zich voortdurend vermengen, is het overkoepelende idee in zijn werk.

De tentoonstelling heet Purple Brain en dan denk je meteen aan de song 'Purple Rain' van Prince, maar ook aan paarse hersens en die liggen op de vloer van 21Rozendaal. Een groot deel van de werken staat op twee hersenhelften van paarse folie. Als een stille hint dat je wel je hersens moet laten werken op deze tentoonstelling. Midden in de ruimte ligt een spiegelende zwarte bol. Bij de opening van de tentoonstelling lag eenzelfde (verlicht) exemplaar een paar dagen buiten op straat. In het werk van Peinado duiken vaak spiegels en reflecterende vlakken op en worden teksten in spiegelbeeld aangegeven. De Fransman ziet een kunstenaar als iemand die de werkelijkheid vanaf een andere kant bekijkt. Zijn werken reflecteren in de dubbele betekenis van het woord.

Bruno Peinado (1970) had eerder so-

'De demonstrerende banaan', een van de werken van de Franse kunstenaar Bruno Peinado.

FOTO'S THIJS DE LANGE

lotentoonstellingen in Centre Pompidou en Palais de Tokyo in Parijs en het Migros Museum in Zürich. Ook deed hij mee aan kunstbiënnales. Nu staat hij met zijn werk in het relatief onbekende 21 Rozendaal. Curator Nanda Janssen geeft toe dat ze wat onzeker was toen ze Peinado vroeg of hij in Enschede wilde exposeren. „Hij had nooit van ons gehoord. Maar hij wil graag dat Nederland zijn werk leert kennen. Bovendien was hij enthousiast over de ruimte die we hem konden bieden.”

21Rozendaal opende vorig jaar in een voormalige textiel fabriek in de wijk Roombeek, waar de gemeente Enschede alle beeldende instellin-

gen wil concentreren. Het Rijksmuseum Twente is de eerste halte aan dit museumlint, waar verder 21Rozendaal, het museum Twentse Welles, medialab Tetem en in de toekomst het Jan Cremer Museum deel van uitmaken. Ook verhuist de AKI (kunstacademie) naar deze wijk.

21Rozendaal richt zich op hedendaagse kunst, zo'n instelling was er nog niet in Enschede. Het afgelopen jaar heeft een commissie voor de invulling gezorgd. Vijf Nederlandse kunstenaars maakten exposities naar aanleiding van de vuurwerk-ramp die Roombeek nagenoeg wegvaagde. Met de recente benoeming van Janssen moet 21Rozendaal een

duidelijk profiel ontwikkelen. Janssen: „We willen ons richten op exposities die een binding hebben met de stad, maar het moet niet elke keer over de vuurwerk-ramp gaan. De kunst moet een breed, landelijk of zelfs internationaal publiek aanspreken. En het moet werk zijn dat je niet vaak ziet in Nederland, wat bijvoorbeeld voor Peinado geldt.” Om de drempel te verlagen zijn er bij elke tentoonstellingen rondleidingen en is de toegang gratis. Ook de bovenverdieping van de oude fabriek is verbouwd. Het is de bedoeling daar jonge, net afgestudeerde kunstenaars te laten exposeren en experimenteren.

Rondleidingen

21Rozendaal is gevestigd in het Rozendaalcomplex in de wijk Roombeek in Enschede. Bezoekadres: Het Rozendaal 21. De expositie van Bruno Peinado duurt t/m 13 september. Openingstijden: donderdag tot en met zondag, van 11 tot 17 uur en dinsdag en woensdag op afspraak, 's maandags gesloten. Rondleidingen op 6 september (aanvang: 15 uur). Reserveren gewenst, aan balie of via info@21rozendaal.nl

Een verlichte bol was de blikvanger bij de opening van de expositie.

PURPLE BRAIN. OBJECTS IN MIRROR MAY BE CLOSER THAN THEY APPEAR Bruno Peinado

17 mei t/m 13 september 2009

21rozendaal

Het Rozendaal 21, Enschede

www.21rozendaal.nl

Martine Spanjers SAMPLER PUR SANG

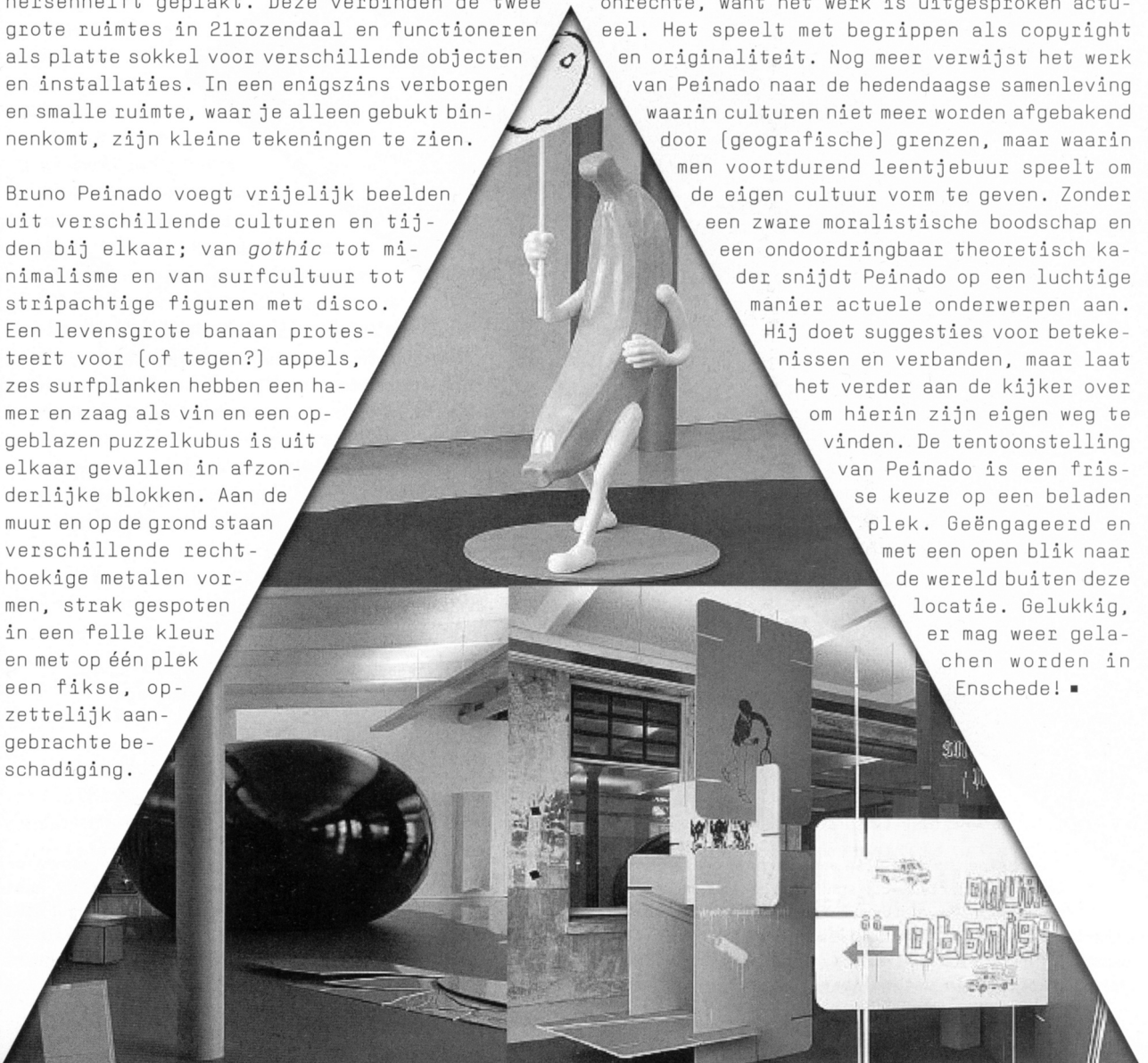
In 21rozendaal in Enschede was eerder de omringende wijk Roombeek het speelveld voor projecten van gerenommeerde kunstenaars. De nieuwe curator Nanda Janssen presenteert nu een solo van de Franse kunstenaar Bruno Peinado (1970). Een niet voor de hand liggende keuze en bovendien de introductie van Peinado in Nederland.

De felle kleuren en optimistische humor van Peinado contrasteren als beeld prachtig met de nog zichtbare sporen in 21rozendaal van de heftige vuurwerkramp uit 2000. Op de grond zijn twee enorme paarse vinyls in de vorm van een hersenhelft geplakt. Deze verbinden de twee grote ruimtes in 21rozendaal en functioneren als platte sokkel voor verschillende objecten en installaties. In een enigszins verborgen en smalle ruimte, waar je alleen gebukt binnenkomt, zijn kleine tekeningen te zien.

Bruno Peinado voegt vrijelijk beelden uit verschillende culturen en tijden bij elkaar; van *gothic* tot minimalisme en van surfcultuur tot stripachtige figuren met disco. Een levensgrote banaan protesteert voor (of tegen?) appels, zes surfplanken hebben een hamer en zaag als vin en een opgeblazen puzzelkubus is uit elkaar gevallen in afzonderlijke blokken. Aan de muur en op de grond staan verschillende rechthoekige metalen vormen, strak gespoten in een felle kleur en met op één plek een fikse, opzettelijk aanbrechte beschadiging.

Peinado is een sampler pur sang. Niets van wat hij gebruikt is nieuw, alleen de combinaties die hij maakt leiden tot nieuwe betekenissen. Zijn werk is een oneindige mix van bestaande objecten, (politieke) symbolen, materialen, beelden en taal. Opvallende elementen zijn de in spiegelbeeld afgedrukte teksten en de strakke afwerking van vrijwel alle kunstwerken. Peinado legt met zijn overdaad aan ingrediënten geen eenduidige betekenis op. Het hierin schuilende gevaar van vrijblijvendheid pareert hij door een zorgvuldige keuze en afwerking van zijn objecten in combinatie met humor. Daarmee weet Peinado je op bijna slinkse wijze te intrigeren en je te verleiden tot nauwkeurige observaties.

De kleurige beeldtaal van Peinado roept associaties op met Pop-art en met de in Frankrijk zeer populaire stripverhalen. In dat laatste ligt misschien ook meteen een oorzaak voor de onbekendheid van Peinado in Nederland. In Frankrijk worden striptekenaars gezien als kunstenaars en betrokken bij literaire publicaties en theaterproducties. In Nederland staat de waardering voor dit genre nog in de kinderschoenen. Het Fonds BKVB kent sinds kort een 'intendant strips' en reikt vanaf 2010 de Marten Toonderprijs uit. Het werk van Peinado loopt in Nederland door de gebruikte beeldtaal het risico snel in de categorie 'onbeduidend en weinig diepgang' te worden geplaatst. Ten onrechte, want het werk is uitgesproken actueel. Het speelt met begrippen als copyright en originaliteit. Nog meer verwijst het werk van Peinado naar de hedendaagse samenleving waarin culturen niet meer worden afgebakend door (geografische) grenzen, maar waarin men voortdurend leentjebuurt om de eigen cultuur vorm te geven. Zonder een zware moralistische boodschap en een ondoordringbaar theoretisch kader snijdt Peinado op een luchtige manier actuele onderwerpen aan. Hij doet suggesties voor betekenissen en verbanden, maar laat het verder aan de kijker over om hierin zijn eigen weg te vinden. De tentoonstelling van Peinado is een frisse keuze op een beladen plek. Geëngageerd en met een open blik naar de wereld buiten deze locatie. Gelukkig, er mag weer gelachen worden in Enschede! ■

Spelen met begrippen bij 21rozenaal Enschede

Expositie Bruno Peinado: visitekaart Nanda Janssen

tekst: Jet van der Sluis
foto's: archief

Overall herken je logo's uit de wereld van reclame en televisie, al dan niet gespiegeld afgebeeld.

Met haar keuze voor het internationaal georiënteerde werk van de Franse kunstenaar Bruno Peinado maakt Nanda Janssen, de nieuwe curator van 21rozenaal in Enschede, een duidelijke statement. Ze kiest voor actuele kunst met een internationale uitstraling; kunst die ergens over gaat, maar vooral ook kunst waar visueel plezier aan te beleven valt.

"Kunst is voor mij als het lezen van de krant: een manier om je tot de wereld om je heen te verhouden. Ik houd van kunst die de kijker prikkelt en hem tot nadenken weet te verleiden", beweert Janssen ernstig, maar voor haar moet die kunst tegelijkertijd toegankelijk zijn en niet van humor gespeend. Ze heeft iets beschouwends, maar straalt een aanstekelijk enthousiasme uit wanneer ze over deze tentoonstelling en over de mogelijkheden van 21rozenaal spreekt.

Sinds ze in Museum D'Hondt-Dhaenens in België het werk van Peinado voor het eerst zag, volgt ze deze kunstenaar. In 2004 had hij een omvangrijke solo in het Palais de Tokyo in Parijs. Daar stond onder meer zijn installatie *Sans Titre Good Stuff*, een werk dat ook prominent aanwezig is op de huidige expositie.

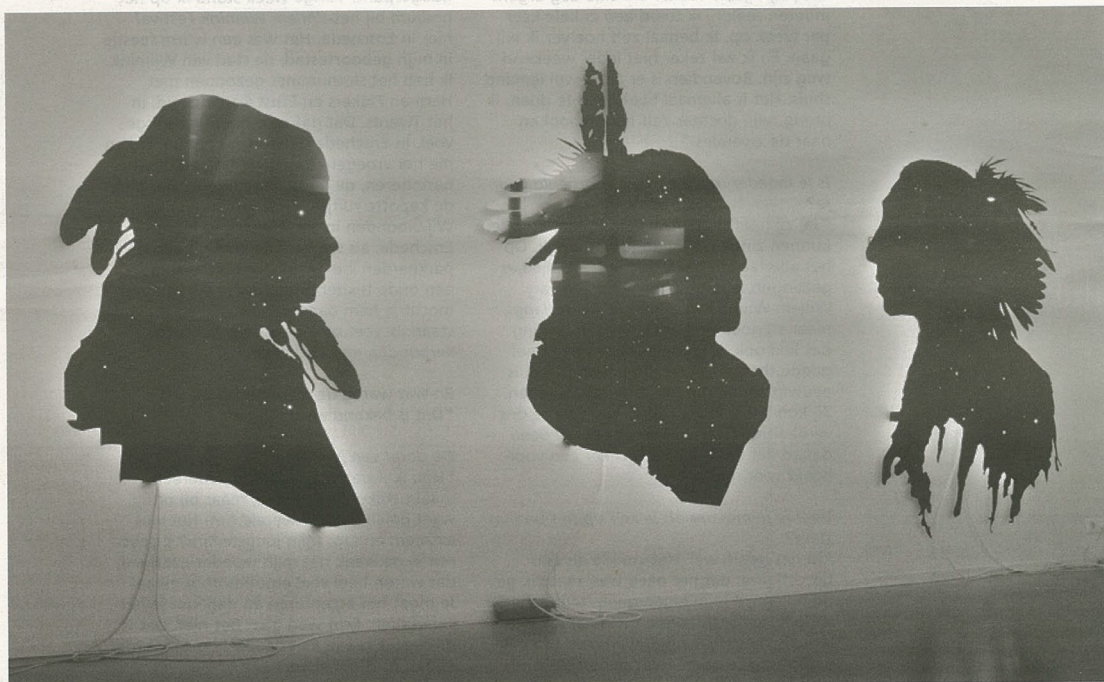
Janssen is erg gelukkig met zijn komst naar Enschede, temeer omdat het de eerste keer is dat deze zeer gewilde kunstenaar in Nederland te zien is. Speciaal voor 21rozenaal werd een tentoonstelling samengesteld uit bestaand en nieuw werk, toegesneden op de vrij dominante expositieruimte. Dit *gesamtkunstwerk* is uitgesteld op twee van Peinado's nieuwste creaties: een soort *vloerkleden*, vervaardigd van paarse folie, in de vorm van twee menselijke hersenhelften. Hierop en hiernaast staan en liggen de meest uiteenlopende objecten, die samen de expositie *Purple Brain-Objects In Mirror May Be Closer Than They Appear* vormen, een verwijzing met een knipoog naar het beroemde album van de popartiest Prince. Het opnieuw gebruiken en/of verwerken van elementen uit de wereld om ons heen is kenmerkend voor het speelse oeuvre van

Peinado. Overall herken je logo's uit de wereld van reclame en televisie, al dan niet gespiegeld afgebeeld. Dit hergebruik van bestaande beelden heet in de kunstgeschiedenis heel deftig *appropriation*, maar Peinado doet eigenlijk iets anders: hij speelt vooral een spel met de begrippen *new* en *original*, termen die zowel in de kunstwereld als in de reclame ernstig zijn gedevalueerd. Zijn kunst bestaat uit alles wat hij tegenkomt en hij citeert net zo makkelijk uit kunststromingen als uit de taal van de straat. Hij is gefascineerd door beeldtaal en hield zelfs enige tijd een getekend dagboek bij waarin hij typografie en tekening combineerde.

Grote thema's

De Fransman Peinado is zelf een cultureel mengproduct: hij heeft een vader wiens wortels in Marokko en Spanje liggen, terwijl zijn moeder van Frans-Afrikaanse afkomst is. Zijn opgeschijnt op oppervlakkige werk gaat wel degelijk over grote thema's als culturele identiteit, vermenging en globalisme. De manier waarop hij elementen uit de mondiale beeldcultuur hergebruikt, lijkt het meest op een muzikale remix: wat bekend was, wordt anders en weer *als nieuw*. Hij weet daarbij de vinger te leggen op een pijnlijke contrast: ondanks onze hang naar eenheid en geborgenheid, fragmenteert de wereld eigenlijk steeds verder. Allerlei subculturen trekken zich terug op hun eigen eilandjes en proberen zich onder andere te onderscheiden door een eigen beeldtaal. Peinado citeert moeiteloos uit verschillende stijlen als gothic, disco en trash punk en combineert het idioom van science fiction en graffiti vrolijk met elementen uit de zogenaamd hogere cultuur, bijvoorbeeld de kunstgeschiedenis, de mode en het design. Hij negeert het onderscheid tussen High en Low Art, misschien wel tot afgrijzen van de oudere kunstpausen, maar doodnormaal voor de internetgeneratie.

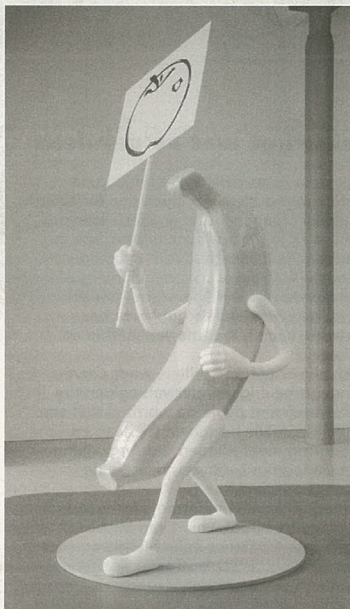
Het thema fragmentatie of versplintering zien we vrij letterlijk terug in een object als de uiteengespatte groene plaat *Sans Titre*, die keurig teruggelegd is in zijn

Aan de andere kant van dit zuigende zwarte gat staan objecten die verwijzen naar de surfcultuur, maar de gehavende zwarte surfplanken vertonen een melkweg aan kleine gaten en zijn doorboord door zagen en bijlen.

vorm, maar onherstelbaar stuk blijft. Zo'n vernielde, spiegelend monochrome plaat verwijst natuurlijk ook niet al te vleidend naar de Minimal Art, een kunsthistorische verwijzing die we eveneens tegenkomen in de beschadigde kubus, gespoten in begerlijke autolak, maar nu gebutst en vervormd en dus (?) niets meer waard. Ondertussen is *Sans Titre, Pale VW California's Custom Game Over* wel een echte Peinado... Met de nodige zelfspot weet de kunstenaar van alles te melden over onze manier van met kunst omgaan! Het kitscherige negerpopje en de protesterende banaan hebben vast iets te maken met het koloniale verleden van Frankrijk, terwijl de uitvergrote en rondgestroide kubussen verwijzen naar het wereldwijd gespeelde computerspel Tetris en naar de even populaire Rubik Kubus. Er bestaat kennelijk geen onderscheid tussen de homo ludens (de spelende mens) en de imperialist die in diezelfde mens schuilt. Dit hele ensemble wordt weerspiegeld in een enorme *ademende* zwarte bol die letterlijk krimpt en weer opzwellt. Niets staat vast, zeker de interpretatie van de weerspiegelde kunst niet.

Aan de andere kant van dit zuigende zwarte gat staan objecten die verwijzen naar de surfcultuur, maar de gehavende zwarte surfplanken vertonen een melkweg aan kleine gaten en zijn doorboord door zagen en bijlen: een soort tomahawks die deze objecten weer verbinden met de drie enorme silhouetten van Amerikaanse indianen in de ruimte ernaast, waar de wereld als een versplinterde discobal aan de voeten van de overbekende Ameri-

kaanse adelaars ligt. Intrigerend, esthetisch, maar ook vilein in hun commentaar op uitroeiing en expansiedrift.

Het andere paarse kleed, de tweede hersenhelft, wordt voor het grootste deel in beslag genomen door een enorm kleurrijk kaartenhuis, opgebouwd uit herkenbare logo's en gespiegelde teksten. Kunst als aantrekkelijk kinderspel, maar ook als commentaar op de consumptie-maatschappij.

Het wandobject *Sans Titre, L'Auguste*, maakt een weemoedig clownsgezicht van een vervormde versie van het Anarchie-symbool (een cirkel met een ingeschreven

A), terwijl de ontkleurde regenboog *Sans Titre, Rainy Cities* heet. De teksten en titels stimuleren de associaties van de toeschouwer en voeren hem mee in de humoristische, maar scherpzinnige manier waarop Peinado onze wereld *leest*, of liever *reflecteert*.

Janssen laat ons in Enschede kennismaken met een kunstenaar die door slim hergebruik en onverwachte combinaties van bekende beeldelementen onze kijk op de wereld weet op te schudden. Zij maakt ons nieuwsgierig naar de toekomst van de kunst en die van 21rozendaal.

THUIS

Hij heeft een grote catamaran, die in de baai van een eiland in de Golf van Siam ligt, ten oosten van Thailand dus. Alex is van het soort dat je vaker op de mooiste plekken van de wereld tegenkomt. Een beroepswervende. Je ziet het niet aan hem af. Lekker gebruid, zeker niet té, een goed lijf, gezellige kop, een ietwat slome houding die hoort bij een tropische eilandbewoner.

We gaan een dag met hem mee op een andere catamaran, nog groter dan de zijne, eigendom van een Britse dame die op Koh Samui woont. Alex wordt ingehuurd als schipper, met twee Thai als bemanning. Hij heeft een hoop lol om de twee jongens, Zach en Egg.

Alex heeft 1001 dingen gedaan. Hij heeft op talloze plekken gewoond. Dat komt omdat zijn vader voor een hulporganisatie werkt en het gezin altijd van plek naar plek trok. Zo bracht hij zijn jongensjaren door op de Cook Islands in het Polynesisch gebied, later in Nieuw Zeeland, Samoa, Australië en vele andere plekken in Azië. Nu vertoeft hij al twee jaar op Koh Samui. Zijn broer is hier ook sinds twee maanden. Een goeie fotograaf, zegt Alex. Zijn broer blijkt ook een zwerver.

"Waar is je thuis?", vraag ik. "Ja, ik heb hier een huis", antwoordt Alex. Dat bedoel ik niet. "Waar voel je je thuis?" Het blijft even stil. "Hier wel", zegt hij. Maar niet voor altijd. Hij wil wel investeren in Birma. Dat is de bestemming van de komende jaren. "Als het erop aan komt ben ik Brits, maar ik wil er niet wonen."

Alex overweegt opnieuw een vaste baan. Dat is zijn enige echte zorg. "Ik ben nu dertig, maar ik bouw niets op. Ik heb nergens een huis waar ik ooit op terug kan vallen. Hij voelt zich nog het meest Europeaan, maar heeft te veel mooie

plekken gezien. Al van jongs af aan. Zuid-Frankrijk trekt een beetje, maar is niet zonnig en vrijblijvend genoeg. Een welgestelde Italiaan heeft hem gevraagd zijn boot van Azië naar de Middellandse Zee terug te varen. Fantastische boot, vindt Alex. Het zal een half jaar duren en wordt vet betaald, maar ik ga het niet doen. Dat brengt me niet waar ik naar toe wil." Wat dat dan precies is weet Alex ook nog niet. Hij leeft voorlopig gewoon van de zon en de liefde.

Hij heeft wel een serieus idee voor een internet-bedrijfje. Misschien kan ik hem – eenmaal thuis – helpen. Waar het op neerkomt is dat hij denkt dat het hem weinig werk oplevert en toch een goed inkomen. Ik gun het hem.

Alex is eigenlijk verpleegkundige. Hij werkte in ziekenhuizen, op cruiseschepen en voor hulporganisaties. Hij is een ervaren schipper, geeft training en gezondheidsadvies. Hij had wel

vaste banen. Heel bijzondere zelfs. Hij was personal trainer van Ulma Thermann en Madonna. "Fantastisch toch", zeg ik. Levert ongetwijfeld goed geld op, je reist mee en ziet nog 's wat. Een baan die veel mensen zouden willen hebben. "Nah", zegt Alex. "Je wordt geleefd."

Op het strand in de bar van JJ vertelt Alex in hoog tempo waar ik hier de mooie plekken op zee kan vinden, welke eilanden goed te bereiken zijn met de catamaran en welke stranden de moeite van een bezoek lonen. Het bierje slaat hij af. Hij zucht voor de derde keer tussen de woordenwaterval door. "I have to go now, call me." Hij moet fitnessen met een clubje mensen, maar heeft totaal geen zin. Nog een zucht, hij schudt onze handen en zegt: "I get paid to motivate people..."

En zelf nergens thuis.

Inga Tjapkes

BRUNO PEINADO

Enschede | De Franse kunstenaar Bruno Peinado (1970) experimenteert met beelden uit alle denkbare hedendaagse (sub)culturen en stijlen: van gothic tot tropicalisme, van haute couture tot trash punk; hij is van alle markten thuis. Een vervolg op de uitgeputte neo-pop, of schuilt er meer achter Peinado's gebruik van westerse iconen en advertentie-slogans? Een solotentoonstelling in 21rozenaal, Peinado's Nederlandse debuut, toont een overzicht van zijn werk van 1993 tot nu.

Een nadere inspectie van Peinado's vaak grootschalige installaties verdraagt dat hier geen sprake is van pop art-erfgoed maar van een dieper gegronde maatschappelijke boodschap. De hedendaagse beeldelementen die we zien zijn namelijk wel herkenbaar, maar op het tweede gezicht toch nét anders dan verwacht. Een auto zonder wielen, twee adelaars rond een discobal, maar ook humoristisch werk zoals een protesterende banaan met een spandoek van een appel. Deze beelden passen in een pleidooi tegen de overheersende westerse beeldcultuur die bepaalt wat er waar te zien valt, niet alleen in het Westen maar wereldwijd. Peinado neemt het heft in eigen handen door zelf alledaagse voorwerpen en iconen te selecteren, te analyseren op hun herkenbaarheid en te vermengen tot

een nieuwe vorm. Na dit proces zet hij ze, naar zijn eigen smaak, via zijn kunst terug in de maatschappij. Een veelvoorkomend element in zijn werk dat dit gedachtegoed weergeeft is de spiegel. Dit reflecterende object brengt de maatschappij letterlijk in de installaties. Een andere vormelijke tendens is de spanning tussen twee- en driedimensionale vormen. Peinado's kunstwerken ontstaan vanuit tekeningen en hij maakt veelvuldig gebruik van 'platte' teksten en beelden. In werk van de laatste jaren zijn ook veel silhouetten terug te vinden, die doen denken aan de politieke knipkunst van Kara Walker. Soms zijn driedimensionale objecten ook gereduceerd tot het tweedimensionale, waarmee Peinado de notie van 'nieuw' en 'origineel' binnen onze maatschappij ondervraagt. Of hij met zijn installaties juist een hiërarchische orde van hoge en lage cultuur wil ontkennen, of het bestaan ervan onder de aandacht wil brengen valt te betwisten. Zeker is dat de installaties Peinado tonen als geëngageerd kunstenaar en generatiegenoot van een kunstenaar als Thomas Hirschhorn.

Roos van der Lint

Bruno Peinado, 'Purple Brain. Objects In Mirror May Be Closer Than They Appear', 17 mei t/m 13 sept. 2009, 21rozenaal, Het Rozendaal 21, Enschede, www.21rozenaal.nl

Bruno Peinado, *Untitled*, Good Stuff, 2003, Courtesy Galerie, Loevenbruck, foto: Marc Domage, Daniel Moulinet © ADAGP, 2009

Renaissance in Enschede

Interview met 21rozendaal curator Nanda Janssen

Enschede

21rozendaal: Bruno Peinado, Purple Brain

17/05/09 - 13/09/09

Enschede zit in een stroomversnelling. De vuurwerkramp heeft als een katalysator gewerkt voor talrijke nieuwe initiatieven, ook op cultuurgebied. De oprichting van het ambitieuze kunstcentrum 21rozendaal is er het bewijs van.

Domeniek Ruyters:

Wat is 21rozendaal? Wanneer en waarom is het opgericht en met welke doelstelling?

Nanda Janssen:

21rozendaal is een ruimte voor hedendaagse kunst en stelt zich als doel om hedendaagse kunst aan een breed publiek te tonen. Het is een welkome aanvulling in het Enschedese kunstenveld waarin een middelgrote hedendaagse kunstinstitution met een landelijke uitstraling ontbrak. In Enschede heb je het Rijksmuseum Twenthe, een aantal kleinere kunstinstitutionen zoals Medialab Enschede en Villa De Bank, een CBK, de kunstacademie ArtEz Enschede, een aantal kunstenaarsinitiatieven en een handvol galeries. 21rozendaal heeft een bovenregionaal bereik en hoopt zich landelijk, en op termijn ook internationaal te kunnen positioneren. We zijn in april 2008 van start gegaan. Je zou 21rozendaal qua opzet grofweg kunnen vergelijken met SMBA, De Appel, De Vleeshal, Buro Leeuwarden, Artis en Marres. Naast tentoonstellingen organiseert 21rozendaal activiteiten, zoals performances, debatten en lezingen. We gaan eveneens samenwerkingen aan, lokaal en op termijn ook bovenregionaal, landelijk en internationaal.

Domeniek Ruyters:

Nu en dan hoor je berichten over nieuwe instellingen in Enschede? Jan Cremer kreeg ook iets meen ik?

Nanda Janssen:

De stad Enschede zit in een stroomversnelling. De vuurwerkcramp in 2000 heeft als een katalysator gewerkt voor verschillende ontwikkelingen, waaronder op cultureel gebied. Het stadsbestuur heeft fors geïnvesteerd in 'stenen' of gebouwen, waaronder cultuurcluster Het Rozendaal, waarin 21rozendaal gehuisvest is, en het Nationaal Muziektheater dat in januari werd geopend, en in de culturele infrastructuur van de stad. Reyn van der Lugt is aangetrokken als cultuurintendant om de gemeente Enschede gevraagd en ongevraagd van advies te dienen.

Grote delen van de wijk Roombeek, vlak achter het Rijksmuseum Twenthe, waren door de ramp weggevaagd. Onder leiding van stedenbouwkundige Pi de Bruijn is een levendige nieuwe wijk tot stand gekomen. Dit nieuwe gedeelte van de stad is aangemerkt als het Kunstkwartier en is de plek waar de kunstinstellingen zich moeten gaan vestigen. 21rozendaal staat midden in de wijk en is gevestigd in een voormalige textielfabriek (van de familie Rozendaal) die is verbouwd naar een ontwerp van Bjarne Mastenbroek van SeArch Architects. Het maakt deel uit van het cultuurcluster Het Rozendaal waarin ook museum TwentseWelle, een restaurant, ateliers en woningen onderdeel van uitmaken. Dit cultuurcomplex is in april 2008 feestelijk geopend door de koningin. Overigens is de naam 21rozendaal het adres maar dan andersom, zeg maar a la W139.

De oprichting van museum TwentseWelle, 21rozendaal en cultuurcluster Het Rozendaal zijn een paar elementen die bijdragen aan de versterking van de culturele infrastructuur in Enschede. Het samenvoegen van verschillende muziekinstellingen in een muziekcluster het Nationale Muziektheater is een ander element. Er zijn zoals je aangeeft ook plannen om het Cremermuseum op te richten in het te verbouwen Balengebouw (eveneens een voormalige textielfabriek en op een minuut lopen van 21rozendaal). ArtEz Enschede zal over een paar jaar verhuizen naar Tetem, een voormalige textielfabriek, naast 21rozendaal. Alle culturele instellingen, dus zowel het zogenaamde Muziekkwartier als het Kunstkwartier, liggen dan aan de zogenaamde cultuurmijl. Een route die de komende jaren onderstreept en opgeluisterd zal worden door licht- en geluidskunst. De cultuurmijl is een initiatief van de Gemeente Enschede en SKOR. Op 15 mei vond de opening plaats van het eerste geluidswerk aan de mijl door Bill Fontana.

Bruno Peinado

Domeniek Ruyters:

Hoe ben jij er zo verzeild geraakt? Wat is je functie? Wie is de baas?

Nanda Janssen:

Ik ben aangesteld als curator van 21rozendaal, na te zijn gevraagd om te solliciteren. Mijn directeur is Lucie Musterd, zij is directeur van Concordia Kunst & Cultuur. Onder deze organisatie vallen het

bestaande Theater/Cinema Concordia aan de Oude Markt 15 en het CBK Concordia aan de Langestraat 56, beide in de binnenstad. 21rozendaal is een nieuwe loot aan die stam. Daar waar de 'zuster' organisaties zich op de stad of de regio richten, wil 21rozendaal verder reiken.

Domeniek Ruyters:

Gezien de programmering van Bruno Peinado heb je nationale, zelfs internationale ambities. Wat zijn de inhoudelijke karakteristieken van het programma? Of met andere woorden: waarom Peinado? Kondigt zijn tentoonstelling iets aan?

Nanda Janssen:

Een tijdelijke adviescommissie heeft de 5 solotentoonstellingen van Nederlandse kunstenaars (resp. Pjotr Muller, Gert Jan Kocken, Mirjam de Zeeuw, Joke Robaard en Geert Mul) in het openingsjaar geïnitieerd. De tentoonstelling van Bruno Peinado kondigt de nationale en internationale ambities van 21rozendaal aan. Er is om verschillende redenen voor Bruno Peinado gekozen. Allereerst omdat hij volgens mij een geheel eigen positie inneemt binnen de hedendaagse kunst en specifiek binnen de hedendaagse sculptuur. Hij is een kunstenaar wiens werk sterk verbonden is met de actualiteit, c.q. de wereld. Ik vind dat hij daar op een speelse, humoristische, spitsvondige en intellectuele manier mee omgaat. Goed vind ik ook de manier waarop hij een breed publiek direct toegang geeft tot het werk. Het is verleidelijk, zo je wilt.. Peinado's tentoonstellingen zijn alomvattend: hij is zeer in staat om alle ruimte, dus ook daar waar geen sculptuur staat, naar zijn hand te zetten, waardoor je niet van sculptuur naar sculptuur wandelt maar de hele tijd in zijn werk bent. Hij gaat daar ver in. Zo heeft 21rozendaal een ware metamorfose ondergaan, ramen en wanden zijn verdwenen en er is een nieuwe vloer gelegd.

Bruno Peinado

Domeniek Ruyters:

Peinado is een soort van typisch Franse pop-art – Metropolis M publiceerde jaren geleden al eens een artikel over hem. Wat maakt hem interessant voor Nederland?

Nanda Janssen:

Vooraf zijn speelse, humoristische en intellectuele manier van het aanpakken van grote thema's als culturele identiteit, globalisme, politieke machtsverhoudingen, de centrum-periferie discussie, zie ik als bijzonder inspirerend. Culturele identiteit is in Nederland een thema waar veel aandacht (en geld) aan wordt besteed, niet op zijn minst in musea en kunstinstellingen. Ik vind het opvallend dat in presentaties of tentoonstellingen daarover de kunst vaak zwaar leunt op het documentaire: journaals, documenten, verslagen, participatieprojecten. Het kunstgehalte is niet altijd even sterk aanwezig. Ik meen dat Bruno Peinado daar een alternatief biedt dat we weinig zien in Nederland.

Domeniek Ruyters:

Hoe zit de tentoonstelling in elkaar? Is er recent werk, speciaal werk, of is het een overzicht?

Nanda Janssen:

Het is voornamelijk werk van na 2001, met een accent op 2007 en 2008. Aangezien zijn werk nog niet eerder in Nederland te zien is geweest, wilde ik graag context geven door ook wat ouder werk te tonen en dus niet alleen het nieuwste van het nieuwste te brengen. Een breed scala van zijn werk wordt voor het voetlicht gebracht, tapijten, neons, tekeningen, installaties, sculpturen, inflatables. We hebben ook getracht de werken zodanig uit te kiezen dat nieuwe betekenissen tussen de werken kunnen ontstaan. Voor de tentoonstelling in 21rozenaal heeft Bruno Peinado een totaalinstallatie bedacht waarbij het werk door elkaar gehusseld is in een soort collage die geplaatst is op twee hersenhelften die in paarse folie op de vloer zijn aangebracht. De titel van de tentoonstelling is daarvan afgeleid: Purple Brain.

Domeniek Ruyters:

Hoe ziet de toekomstige programmering eruit?

Nanda Janssen:

Als jonge instelling onderzoekt 21rozenaal de positie en betekenis van een hedendaagse kunstinstantie. Het komt immers niet vaak voor dat er in Nederland een nieuwe hedendaagse kunstinstantie gecreëerd wordt en het zou vreemd zijn die automatisch te modelleren naar een blauwdruk van een 'archetypische' hedendaagse kunstinstantie. 21rozenaal wil een rol spelen in de snelle ontwikkeling die Enschede doormaakt door in te spelen op lokale thema's, die te vertalen naar (inter)nationale onderwerpen. We willen een podium te bieden voor gesprek en debat, gerelateerd aan lokale gegevens zoals het feit dat Enschede in de periferie ligt. Het is een grensstad met een enorm Duits achterland met daarin Münster en het Ruhrgebied. 21rozenaal zelf ligt midden in Roombeek in een voormalige textielfabriek.

Alhoewel het volledige spectrum van kunst voor het voetlicht wordt gebracht, ligt in het programma een accent bij ruimtelijke kunst. 21rozenaal heeft een beneden- en bovenruimte die ieder een ander profiel hebben, en een eigen tempo. Beneden zijn de langlopende tentoonstellingen, boven kortere projecten. De begane grond van 21rozenaal bevat nauwelijks wanden, en die wanden die er zijn, zijn van glas of verweerd baksteen. De ruimte leent zich daardoor in het bijzonder voor ruimtelijke kunst zoals sculpturen en (nieuwe media) installaties. De bovenruimte, 1UP genaamd, wordt flexibel geprogrammeerd zodat ingespeeld kan worden op manifestaties en tentoonstellingen in Enschede en de regio. Daarnaast wordt in deze ruimte jonge (hoofdzakelijk Nederlandse) kunstenaars een podium geboden. De programmering van 1UP loopt uit de pas met de benedententoonstelling en duurt korter zodat regelmatig iets nieuws te zien is in 21rozenaal.

Bruno Peinado

Het huidige programma van 21Rozendaal is:

Bruno Peinado. *Purple Brain. Objects In Mirror May Be Closer Than They Appear.*

t/m zo. 13 september 2009

1UP: [Evelien Lohbeck](#)

met Sema Bekirovic, Marrit Snel en Roel Wouters

t/m zo. 16 augustus 2009